

HRVATSKI *glasnik*

XXXI. godina, 27. broj

8. srpnja 2021.

cijena 200 Ft

Kemljanska kapela sv. Florijana u novom ruhu

Foto: TIMEA HORVAT

11. stranica

Koordinacijski sastanak u Pečuhu

7. stranica

Prijem za maturante HOŠIG-a

10. stranica

U Santovačkom vrtiću

15. stranica

„Bunjevačka priča“!

Izjave, napisi i razni komentari na društvenim mrežama od samozvanih pojedinaca o Bunjevcima kao posebnom narodu nisu nikakva novost. Lako se da uočiti da je riječ o svega nekoliko ljudi, koji se deklariraju kao „samo Bunjevci“, što hoće reći da oni nisu ni Hrvati, niti Srbi. Često puta njihova deklarativnost prelazi u gorljivo „nehrvatstvo“, da pače, u „protuhrvatstvo“. Jer kako drukčije protumačiti njihovo mišljenje da će Hrvati asimilirati bunjevačku zajednicu! U posljednje vrijeme u svoju takozvanu „bunjevačku priču“ pokušavaju uplesti i druge subetničke hrvatske skupine u Mađarskoj. Dakako, svi znamo odakle vjetar puše, isto tako i što je cilj ovoga pokreta, koji zagovara posebnost. Pri tome ne vode računa niti o znanstvenim, niti o jezičnim i povijesnim činjenicama. Jedan bivši parlamentarni zastupnik, koji najpotrebnijim smatra prevođenje bunjevačkih autora na mađarski, dvojica samozvanih Bunjevaca, koji iznose svoje potpuno krive poglede, priznati mađarski matematičar bunjevačkog podrijetla, koji pojma o pojmu nema o navedenom pitanju.Tako je i u napisu objavljenom ovih dana u građanskom tjedniku i portalu „Magyar Hang“ pod naslovom „Bunjevci bez granica – borba jedne latentne narodnosti“. Vjerojatno je mrtva sezona pa nema važnije teme od razglabanja oko nečega što većinski narod upće ne razumije, niti za to ima sluha. Ipak, mogućnost je dobila i predsjednica Hrvatske samouprave grada Baje i dopredsjednica HDS-a, koja je uz ostalo iznijela stajalište i pojašnjala kako unutar hrvatske zajednice nema nikakvih podjela na Bunjevce, Race, Šokce i druge. Svi oni mogu očuvati svoje posebnosti, nadasve svoj materinski hrvatski jezik. Osobno mislim da se ne treba baviti, ni trošiti riječi na takozvano bunjevačko pitanje. Iz jednostavnog razloga, jer bunjevačko pitanje ne postoji. Uostalom, dovoljno govore priredbe i zalaganje hrvatskih samouprava diljem Bačke.

S.B.

Glasnikov tjedan

Mađarski premijer Viktor Orbán sredinom mjeseca lipnja dao je veliki intervju hrvatskom katoličkom listu Glas koncila. Intervju je objavljen 17. lipnja na linku <https://www.glas-koncila.hr/mađarski-predsjednik-vlade-viktor-orban-ekskluzivno-za-glas-koncila-krscanstvo-je-stvorilo-slobodnoga-covjeka-obitelj-i-naciju/>, dok je u tiskanoj verziji izašao u nedjelju, 20. lipnja. U intervjuu koji donosimo u ovom broju Hrvatskoga glasnika, mađarski premijer se osvrće na ružanski Međunarodni euharistijski kongres koji će biti održan u Budimpešti, situaciju u Europi, ulogu kršćanstva kao i na odnose Hrvata i Mađara.

Na pitanje je li se Mađarska država u posljednjih trideset godina uspjela preporoditi Orbán je između ostaloga rekao: „Život se cijeni puno više, ali još ne dobiva potpuno poštovanje. Postoje pažnja i zainteresiranost prema poruci Crkve i Boga, ali nema masovnih obraćanja. Mogu reći da do preporoda nije došlo, ali smo u puno boljem stanju u odnosu na ono što je bilo te je šansa za preporod danas veća nego prije 30 godina. Međutim, u kvantitativnom smislu ne možemo govoriti o masovnom obraćanju niti o novoj duhovnosti, jer Mađarska je još uvijek najvećim dijelom se-

kularizirana država, koja traži put k Bogu, traži oslonce na tom putu.“

Na pitanje kako gleda na Hrvatsku Viktor Orbán je rekao: „Naš prvi predsjednik Vlade nakon političkih promjena u Mađarskoj 1990. godine rekao je: „Ja sam Mađar, tj. Europljanin“. To zapravo znači da se Europa ne može pronaći u Bruxellesu, Europa je u nacionalnim glavnim gradovima, poput Zagreba. To je Europa. Stoga Bruxelles nema prava ništa nametati Hrvatima. Hrvatska nacionalna svijest vrijedan je doprinos Europi. Imate fantastičnu državu. Svi dijelovi Hrvatske su fantastični, ne samo more, nego cijela država. Mislim da imate vrlo raznolik narod, susrećem drugačije karaktere Hrvata na otocima i

primjerice u Osijeku. Vi znate kako ih možete povezati u istu državu, što je važan doprinos Europi. Nadalje, vi ste iznimni i strastveni borci, što je potrebno Europi. Imate i specifičan antikomunizam. I mi smo antikomunisti, i mislimo da je naš antikomunizam vrijedan doprinos Europskoj uniji. Naš se antikomunizam razvijao protiv

Sovjeta, protiv međunarodnoga komunizma. Vi ste izvojevali svoju suverenost prema komunizmu koji se razlikuje od ovoga koji je bio prisutan u Mađarskoj. A vrlo vrijedno iskustvo je da komunizam može postojati i u manjim, nacionalnim okvirima, što je opasno. Mađari žele da Mađarska ostane mađarska država. I Hrvatska može biti hrvatska država. To ovisi jedino o vama.“

Branka Pavić Blažetin

„Mađarski premijer se osvrće na ružanski Međunarodni euharistijski kongres koji će biti održan u Budimpešti, situaciju u Europi, ulogu kršćanstva kao i na odnose Hrvata i Mađara.“

Pratite medijske platforme Medijskog centra Croatica!

MEDIJSKI CENTAR *Croatia*

www.glasnik.hu
Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu.
Čitajte i širite Hrvatski glasnik „oazu hrvatske pisane riječi u Mađarskoj“!

Facebook profil Hrvatski glasnik - dnevni tisak - budite obaviješteni prateći Hrvatski glasnik!
radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, utorkom, četvrtkom i petkom od 18 sati radijske emisije s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati!

Croatia TV - tjedni prilog! Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar
Croatia i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia; Croatia TV!

Intervju s Viktorom Orbánom za hrvatski tjednik Glas koncila

17. lipnja 2021.

– Branimir Stanić, Ivan Tašev –

■ *Hrvatski vjernici zagledani su u Svjetski euharistijski kongres i sva događanja povezana s njim, koji se održava u Budimpešti u rujnu. Bili smo jako iznenađeni kada smo proteklih dana mogli slušati prijepore koji su se pojavili u medijima da se papa Franjo ne želi susresti s Vama. Kasnije se ispostavilo da je riječ o lažnoj vijesti. Možete li protumačiti što se dogodilo?*

– Prva je pouka da čak ni Sveti Otac nije zaštićen od lažnih vijesti. Mađarsko stajalište bilo je posve jasno: Sveti Otac istodobno je i šef države i poglavar Crkve. Kao šefu države pripadaju mu najveće počasti, a ako dolazi kao poglavar Katoličke Crkve mi ćemo ga prihvatiti s kršćanskom poniznošću. Svjetski euharistijski kongres nije mađarski događaj, nego međunarodni događaj koji se zbiva u Mađarskoj i na koji dolazi Papa. Stoga nije bilo razvidno što će se točno događati u protokolarnom smislu. Naime, da je došao samo u Mađarsku sve bi bilo jasno, no riječ je o međunarodnom događaju. Ja sam pak sudionik jedne borilačke vještine koja se zove politika, a borbe su svakodnevne – cijeli dan i noć. Da se slikovito izrazim, kada se na oklopu otvori samo mali prorez, odmah se puca na to mjesto. To što je riječ o međunarodnom događaju koji je ostavio neke nejasnoće u protokolarnom smislu, otvorilo je prorez. I dogodilo se to da su protuturkveni i protuturkšanski krugovi počeli pucati u taj prorez.

■ *Kako se uopće mogao dogoditi takav nesporazum?*

– Doista postoji razlika u stajalištima i pristupima Svetoga Oca i mađarske Vlade u odnosu prema migracijama, koja je očita i vidljiva cijelomu svijetu. Mi smo snažno protiv migracija, a Katolička Crkva ima svoje stajalište. Iz toga se lako može konstruirati priča da se Sveti Otac i predsjednik mađarske Vlade „ne razumiju“, „ne slažu“, te da se, najzad, „ne žele ni vidjeti“. Međutim, nisu lažne vijesti o događajima u rujnu u Budimpešti ono što me najviše boli. Posebno mi je krivo što neću moći biti prisutan na beatifikaciji kardinala Stefana Wyszyńskiego koja se istoga dana događa u Poljskoj kad i Svjetski euharistijski kongres u Mađarskoj. Naime, mi iznimno cijenimo poljske katolike.

■ *Evo, baš ove godine navršava se 30. obljetnica veličanstvenoga pohoda pape Ivana Pavla II. Mađarskoj. Nezaboravan je tadašnji njegov vapaj i molitva da se nakon godina diktature i totalitarizma Mađarska nanovo rodi. Je li se Mađarska u posljednja tri desetljeća uspjela nanovo roditi?*

– Ne možemo još govoriti o preporodu, iako se mnogo toga promijenilo. I duhovnost države uvelike se promijenila. Život se cijeni puno više, ali još ne dobiva potpuno poštovanje. Postoje pažnja i zainteresiranost prema poruci Crkve i Boga, ali nema masovnih obraćenja. Mogu reći da do preporoda nije došlo, ali smo u puno boljem stanju u odnosu na ono što je bilo te je šansa za preporod danas veća nego prije 30 godina. Međutim, u kvantitativnom smislu ne možemo govoriti o masovnom obraćenju niti o novoj duhovnosti jer Mađarska je još uvijek najvećim dijelom sekularizirana država, koja traži put k Bogu, traži oslonce na tom putu. Poljski papa značio je i političko izbavljenje, jer izbavljenje je čin slobode, on nam je donio to izbavljenje u političkom smislu. Smatramo da se ne bismo riješili komunista da nismo imali poljskoga papu. Možemo biti vjernici ili ne, ali poljskoga

SNIMILA: VIVIAN CHIE BENKO | PREDSEDNIK MAĐARSKE VLADE VIKTOR ORBÁN

papu možemo poštovati kao svetca. Osobno mogu mnogo toga zahvaliti njemu, u više smo se navrata susreli i nagovijestio mi je vrlo važne stvari. Uvijek me ohrabrivao. Osjetili smo njegovu veliku i duboku ljubav prema Mađarima.

■ *Koliko su danas jaki utjecaji preddemokratskih struktura u području kulture, obrazovanja, medija u Mađarskoj?*

– U mađarskoj duši općenito postoji želja za onim što je važnije od osobnoga života, što ga nadilazi. Mađari to obično traže u tri smjera: u smjeru obitelji, nacije i Boga. Obično se i obraćanje događa kada se ta tri svijeta povežu. To je proces koji napreduje i ne bih rekao da nas tu sprječavaju preddemokratske strukture, nitko drugi nije odgovoran, to je naša odgovornost. Naravno, postoje ateisti i u Mađarskoj, postoje i protivnici Crkve, postoje liberali koji čine sve kako bi zakočili širenje kršćanskih vrijednosti. Oni imaju svoje medije, organizirani su, imaju jake civilne udruge. Međutim, jednako ih imamo i mi na konzervativnoj strani – ima barem toliko kršćanskih medija koliko i protuturkšanskih, naše civilne udruge su barem toliko jake koliko i njihove, možda i jače; a političke pozicije držimo mi jer imamo kršćansku vladu. Dakle, nedostatak duhovne obnove ne možemo pripisati našim protivnicima. Greška nije u drugima, nego u nama samima.

■ *U središtu je Papina dolaska u Mađarsku euharistija. Iako kalvinisti i katolici ne dijele isti odnos prema euharistiji dijele mnoge kršćanske vrijednosti. Koje vrijednosti za mađarske kršćane smatra te ključnim za afirmaciju nakon rujanskoga susreta s Papom?*

– I mi kalvinisti imamo bogoslužje, i mi dijelimo kruh i vino, no naša je liturgija prvenstveno prisjećanje. Međutim, doživljavam i razumijem ljepotu euharistije jer imam katolikinju za ženu. U našoj kulturi, u brakovima u kojima su supružnici različitih konfesija, djeca prate roditelje, i to prema spolu. Dakle, imam četiri kćeri katolikinje – što znači da živim s pet katoličkih žena pod istim krovom – a imam i jednoga sina kalvinista. Tako se kod nas pod istim krovom događa suživot katolika i kalvinista, u istoj zajednici ljubavi. Dodat ću tomu i da se jedna od mojih kćeri udala za sina grkokatoličkoga svećenika. Kod nas katolici kažu: „Problem

je što je plašt našega gospodina Isusa Krista raspačan na komade". Mnogi žudimo za ostvarenjem kršćanskog jedinstva. Naravno, ne mislim samo na zapadno-latinsko kršćanstvo, nego na cjelokupno kršćanstvo, uključujući i pravoslavno. Svetomu Ocu poručit ćemo da kršćanstvo u Mađarskoj nije pitanje izbora, nego je ono naša predodređenost. Ne treba nam nikakva argumentacija, to je tako, to je tako određeno. Osim toga, svijet koji nas okružuje neprijateljski je nastrojen prema svima nama, vama katolicima i meni kalvinistu. Sada je na djelu kulturna, štoviše, civilizacijska borba; borba za dušu Europe i budućnost Europe je tu, ona se događa. Izreka kaže da se u rovovima rijetko vode teološke rasprave - jer svi smo napadani. Zato je potrebna molitva za potpuno jedinstvo kršćana, uključujući i pravoslavce, jer bez suradnje ne možemo zadržati kršćanstvo u Europi. Dopustite mi primjer koji mi je blizak. Kada smo pobijedili na izborima 2010. godine, tada sam još radio u Parlamentu, ondje je bio moj ured. Pripremao sam se za polaganje zakletve i prvi govor, izašao sam kroz vrata i ugledao svećenika iz Međugorja koji mi je rekao: „Došao sam vas blagosloviti prije nego položite zakletvu". Pazite, iz Međugorja je jednomu kalvinističkomu mađarskomu premijeru pristupio hrvatski svećenik iz Međugorja da ga blagoslovi! Zajedno smo se pomolili i nakon toga sam položio zakletvu. Dakle, to su stvari koje se događaju u kršćanskom svijetu, ako im dopustimo da se dogode.

I Spominjete dušu Europe, duhovnu borbu. Je li sadašnja politička borba zapravo materijalizacija duhovne borbe koja se vodi u pozadini?

– Politika se istovremeno odvija na tri razine. Prva je razina praktična: odnosi se na pitanja koja se vezuju uz vlast, na prihvaćanje proračuna, imenovanje osoba, održavanje reda. Drugu razinu nazvao bih vizijom, jer sve nacionalne zajednice moraju imati viziju. Što će biti s Mađarima, ne sutra ujutro, nego za 5, 10, 20 godina? Međutim, iza svega postoji još jedna šira dimenzija, to je svijet transcendentnosti. Živimo i u toj dimenziji,

i ona je dio života. U mađarskoj političkoj misli to se zove problemom većine i istine. Moglo bi se reći ovako: ako tko ima većinu, ali tom većinom ne teži k istini, što će mu uopće većina? To je samo profanizacija. Ako pak tko zastupa istinu, ali ne može pokrenuti većinu, kako će djelovati u interesu te istine? To je ključni izazov kršćanske politike koji se pojavljuje u demokratskim uvjetima. Da pojednostavim, nemamo više sakralne kraljeve koji su pomazani od Boga, dakle moramo postojati u demokraciji, povezujući većinu i istinu. To nije lako, ali je moguće. Demokršćanska politika ima svoj mandat i u vezi s kršćanskom kulturom. Kršćanstvo je, kao prvo, stvorilo slobodnoga čovjeka. Stoga prvenstveno moramo zaštititi ljudsko dostojanstvo. Zatim, kršćanstvo je stvorilo kršćansku obitelj. Moramo štititi koncept kršćanske obitelji. Nadalje, kršćanstvo je u ovom dijelu svijeta stvorilo i nacije. Da mi, Mađari, nismo slijedili kršćanstvo tisuću godina, mi bismo nestali, stoga moramo štititi i naciju. No, također moramo štititi i vjerske zajednice i Crkvu. Da sažmem, naša zadaća nije štititi teološka načela, to je poslanje Crkve, nego velike civilizacijske kršćanske stečevine. A kada ih štitim, ne borim se samo mačem, ne koristim samo moć, nego i argumente. U političkoj struci najljepše je da nema opisa radnoga mjesta. I ja imam svoju definiciju. Osobno mislim da je politika pitanje moći, a moć je sposobnost zajedničkoga djelovanja. Politička moć zajedničko djelovanje stvara političkim djelovanjem. Primjerice, izborima, ustavom ili na drugi način. Međutim, ne smijemo smetnuti s uma ni Božju vlast jer zajedničko se djelovanje ne može ostvariti samo političkim sredstvima, nego se može uspostaviti i duhovnim putem. To je zapravo zadaća Crkve i crkvenih sluga: uspostaviti zajedničko djelovanje vođenjem, to je zadaća Crkve, a mi to činimo političkim sredstvima. Kada se te dvije strane povežu, tada dolazi do velikih rezultata. Iz toga razloga, mi nikada ne ćemo prihvatiti rastavljanje Crkve i države onako kako se to tumači na zapadu. U mađarskom ustavu stoji da država i Crkva djeluju razdvojeno, što otvara i mogućnost suradnje.

■ *No kako tumačiti to što svijet bruji o tome da politika mađarske Vlade koja ima toliku želju promicati kršćanske vrijednosti, migrante zaustavlja na granici žicom?*

– Doista, ako nas Hrvati žele razumjeti, trebaju se prisjetiti misli i djela Nikole Zrinskog; ako nas žele smjestiti u svojoj slici svijeta, o Mađarima trebaju razmišljati u kontekstu Nikole Zrinskog. Da se vratimo na pitanje migracija. Naše filozofsko mišljenje o pitanju migracija jest da je migracija ontološko loša stvar. Loše je ako ne možemo ostati i živjeti u svojoj zemlji, pronaći našu osobnu sreću i zvanje, i ako moramo napustiti to područje, posebice pod prisilom. Povremeno se događa da netko mora napustiti svoju domovinu jer bi toga čovjeka ubili ili napravili roba od njega, ili bi ga stavili u zatvor ili bi umro od gladi. To su razlozi koji su itekako mogući. Međutim, čak i u tom slučaju, ako bi tko napustio svoju domovinu, cilj je da se kasnije vrati. Zato ako želimo pomoći onome tko je prisiljen napustiti svoju domovinu, mi ne trebamo poticati njegov ostanak izvan njegove domovine, nego mu trebamo pomoći da se što brže vrati u svoju domovinu. To stajalište osobno zastupam, i to predlažem i u Europskoj uniji: europski vojni nastup, gospodarski nastup, stabilizaciju opasnih dijelova svijeta te stvaranje uvjeta normalnoga života za ljude na tim područjima. Mislim da se to stajalište može obraniti i u kršćanskom smislu. Spomenuli ste žicu. Kada se na mađarskoj granici pojavi više desetaka tisuća, uglavnom mladih muškaraca, koji su u savršenom fizičkom stanju i koji u koloni gaze preko državne granice, a ako ih se želi zaustaviti, gaze i preko nas, tada ne govorimo o migraciji, nego o kršenju suverenosti države. To se mora zaustaviti. Nitko ne može ući na područje tvoje zemlje, ako mu to nisi dopustio, a ako to učini mora ga se istisnuti, zato koristimo ogradu. Moramo još pridodati kako smo potpuno uvjereni da se migracija ne događa spontano, nego organizirano. To na zapadu smatraju teorijom zavjere no sve je to ipak organizirano s političkim i poslovnim motivima, a posljedice toga bit će dovođenje velikih muslimanskih masa na europski kontinent. Smatram da svi oni koji se ne će braniti za 20 godina ne će prepoznati svoju zemlju. Promjena će se dogoditi uz vanjski utjecaj, koji im je naprosto nametnut. Mislim da bi Nikola Zrinski znao što se treba učiniti u takvoj situaciji.

■ *Je li stanje pandemije usporilo taj proces?*

– Ne vidim prekretnicu. U antropološkom smislu suština problema je ista. Tvornice misli u zapadnom svijetu i dalje proizvode želje ljudima, prema kojima je bolje otići drugdje, da su životni uvjeti drugdje bolji i nemamo obveza prema svojoj zemlji. Mislim da će predstojeće desetljeće obilježiti epidemije i migracije. Sve to ima težak, možda i koban učinak na europsku kršćansku demokraciju.

■ *Kako onda s tim stajalištem spojiti odobravanja vlasti da kinesko sveučilište „migrira“ u Mađarsku, što je nedavno izazvalo prosvjede u Vašem glavnom gradu?*

– Mislim da je dobro ako u jednoj državi djeluju strana sveučilišta, a mi ih imamo više od deset. I mislim da je povoljno ako imamo i istočno sveučilište. Vrlo rado bismo ovdje vidjeli južnokorejsko, japansko, a i kinesko sveučilište. Mađarsko gospodarstvo vezano je za izvoz – dakle, mi moramo biti u poslovnom odnosu sa svijetom. A činjenica je da težište svjetskoga gospodarstva prelazi na istok, dakle mađarski mladi moraju se osposobiti za poslovanje podjednako u zapadnom i istočnom svijetu. Izdvojio bih stoga to pitanje sveučilišta iz konteksta migracija.

■ *Koliko vas košta plivanje protiv dominantne političke europske struje?*

– Da smo u srednjem vijeku i da trebam napisati neku parolu na zastavu koja bi opisivala moj rad i moju filozofiju, na svoju bih zastavu napisao: „Samo mrtve ribe plivaju sa strujom“. Ako plivaš s multikulturalnom modom ovog vremena gubiš sve, što je važno u životu. Istina, svi koji idu protiv struje uzrokuju sebi puno problema. Plaćamo visoku cijenu. Mađarska plaća veliku cijenu nepotpisivanja Istanbulske konvencije, zatim odbijanja potpore bilo kakve politike Hladnoga rata; plaćamo visoku cijenu što zajedno sa zapadnjacima svakodnevno ne udaramo nogom ruskoga predsjednika, već mu dajemo poštovanje koje mu pripada kao predsjedniku; plaćamo visoku cijenu što štitimo kršćanski model obitelji; to što LGBT ludilo ovdje nema prostora; zatim plaćamo visoku cijenu zbog našega stajališta o migracijama i plaćamo visoku cijenu zbog toga što ne prihvaćamo bruxellesku birokraciju, nego prvenstveno kao protutežu želimo graditi srednjo-europsku suradnju. Dakle, doista plaćamo visoku cijenu. Ali ako ne platimo tu cijenu, i ako ne zastupamo naše interese, možda ćemo živjeti lagodnije, ali ćemo na kraju izgubiti puno više. Bolje prolazimo ako se borimo. Mislim da bi to razumio i Zrinski.

■ *Je li vas strah neprestano tako djelovati? Bojite li se?*

– Oni koji se boje političke borbe trebali bi izabrati drugo zanimanje. Bojim se onako kako to čine kršćani. Ne bih htio propasti. Postoje iskušenja, greške, međutim moramo se svakodnevno jačati da ne zalutamo. Mađari obično kažu: Bojim se Boga. Jednom pred Bogom svi moramo položiti račune i to nitko ne može izbjeći.

■ *Hrvatsku su nedavno pogodili razorni potresi. No slijedio je iznenađujući val pomoći, a posebna pomoć došla je od mađarske Vlade koja, na primjer, gradi crkvu i školu u Žažini. Što vas je motiviralo da nam tako brzo i obilato pomazete?*

– Primijetio sam da u zemljama bivše Jugoslavije postoji neki osjećaj zatvaranja. Čini mi se da vi još niste uvjereni da ćete biti uspješni, da možete dobiti na suradnji, da ste dovoljno jaki, da možete odlučiti kome ćete otvoriti vrata – ne samo ljudima, nego i kapitalu i da ćete moći oblikovati sudbinu svoje države i gospodarsku strukturu. To se ponekad pojavljuje čak i onda, kada vam drugi, druge zemlje čine dobro, pri čemu se misli da „sigurno žele time nešto postići“. Teško je tako živjeti, poznat mi je taj osjećaj. Nakon razdoblja komunizma i mi smo napravili pregršt pogrešaka. Dok smo primijetili što se uopće događa, mi smo izgubili kontrolu nad elementarnim nacionalnim resursima

– energetskim sustavom, bankovnim sektorom, medijima – sve je to prešlo u ruke stranaca i to ne na temelju neke svoje, planirane logike, nego nam je to jednostavno uzeto. Radim već 10 godina da vratim ono što nismo trebali potratiti. Apsolutno razumijem Vaš životni instinkt. Mi bismo trebali postići, i to s dužnim poštovanjem prema nacionalnim interesima svijeta, da shvatimo napokon da je Srednja Europa sudbinska zajednica. Kada Srednjoeuroljanin pruža svoju ruku, hipoteza mora biti da želi pomoći. Ako pak velesila pruža svoju ruku, onda moramo postaviti pitanje: što oni žele? Kada pomaže jedan Hrvat Mađaru ili Mađar Hrvatu ili Poljak Hrvatu mislim da nema mjesta za te bojazni. Vjerujem da smo mi u Srednjoj Europi sudbinska zajednica, nisam naivan, imamo nesuglasica, ali u biti je to sudbinska zajednica. A mi samo suradnjom možemo zaštititi naše elementarne interese od imperija. Dakle, posve sam siguran – ako objedinimo snage u svim političkim miljeima, čak i u Europskoj uniji možemo puno jače ostvarivati naše interese. Ako se nadamo da će nam Francuzi i Nijemci pomoći, da će prihvatiti odluke koje su za nas povoljne, ako ćemo im se udvarati, i da ćemo time proći dobro, onda ne razumijemo situaciju. Dakle, mi ćemo proći dobro jedino ako možemo pokazati zajedničku srednjoeuropsku snagu. Zato se u zlo moramo uzajamno pomagati. To se dogodilo i nakon potresa. U obrnutom slučaju i Vi biste učinili isto.

■ Pojedini su mediji u Hrvatskoj mađarsko pomaganje dovodili u vezu s rješavanjem neostvarenih projekata mađarskoga MOL-a, posebice na područjima gdje se dogodio potres. Možete li to razjasniti?

– To je neosnovana špekulacija. Kada pomažemo idemo za srcem, ne za džepom. Moj načelni pristup je ovaj: postoje ugovori i sporazumi o slobodnoj trgovini, zajedničko tržište, europske regulative, sve je to važno. Međutim, svaka država pripada svom narodu. Hrvatska pripada Hrvatima, a što se tamo događa određuju Hrvati. Očekujem i molim od lidera susjednih država da nam kažu gdje smo poželjni, u kojem sektoru, a u kojem nismo poželjni. I molim ih da ne njihovo stajalište bude dugoročno, da nam naprosto kažu: Da, u ovom ste sektoru rado viđeni, ali u nekom drugom niste. Mi ćemo to razumjeti, jer i mi razmišljamo tako. Mađarska pripada Mađarima. Naša država ima 10 milijuna stanovnika, živimo od izvoza, mi smo u trgovačkom odnosu s cijelim svijetom, odlazimo svuda, investiramo, trgujemo, ali razumijemo ako nam netko kaže da to ne želi.

■ Kad bi se dogodilo da doista srednjoeuropske zemlje u ovom bazenu odluče iskoristiti, kako ste ju nazvali, svoju „sudbinsku vezu“, bi li to naišlo na potporu čitave Europe i njezinih središnjih institucija?

– Ne, oni bi bili najoštrije protiv. I to iz dva razloga koja ne smijemo brkati. Prvi je ideološki razlog: zapadnjaci su odlučili da žele živjeti u postnacionalnom i postkršćanskom svijetu, i mi to poštujemo. No oni žele još više. Oni žele da i mi živimo na taj način. Iz toga razloga, ukoliko se pojavi kakva duhovnost u regionalnoj suradnji koja obuhvaća i zaštitu nacionalnih kršćanskih kultura, odmah dolaze i ideološki napadi. To je lijevo-liberalni napad koji proizlazi iz Bruxellesa i povezan je s američkim liberalnim i gospodarskim silama. Dakle, oni ne žele da mi budemo slobodni, oni žele da budemo slobodni onako kako bi oni to htjeli. Iz toga razloga, suprotstavljaju se i ne prihvaćaju srednjoeuropsku suradnju, ocjenjujući je negativno, kao primjerice poljsko-mađarsku suradnju. Drugi je razlog vezan uz moć. Radi se o osi Njemačka-Francuska. EU je posložena na način da posto-

je države članice koje su formalno sve jednake, no naravno i veličina je bitna, činjenice su bitne, a dvije velike države tvore os koja želi progurati isključivo vlastitu volju. Povremeno je to u sukobu s interesima Srednje Europe, ponekad nije, nekada nam to pogoduje, nekada ne. Primjerice, propisi koji reguliraju rad srednjoeuropskih državljana u zapadnim zemljama, njima je povoljan moment, a nama nije. Zatim žele zajedničke europske poreze, to njima odgovara, nama ne. Kada je riječ o financijskom fondu Horizon za unaprjeđenje školstva i istraživanja, 90 % kupe oni, ostalo je naše. Naravno, povremeno nam i pogoduje ono što te dvije zemlje smisle. Ali se ne smijemo se time zadovoljiti. Moramo se osnažiti da bi smo mogli ostvarivati svoje interese. Zemlje V4 već imaju veću trgovinsku razmjenu s Njemačkom od Francuske i tri puta veću od Italije! Naš politički utjecaj na Bruxelles još nije srazmjeran našoj gospodarskoj snazi. Ako bih dosad rečeno htio uzdignuti na višu razinu, rekao bih da se mi Srednjoeuroljani zapravo zauzimamo za nacionalne države koje želimo zadržati, jer vjerujemo da se demokracija može ostvariti samo u nacionalnim okvirima. Zapadna Europa pak želi carstvo sa sjedištem u Bruxellesu. To je zapravo ključna razina naših razmimoilaženja s Europom.

■ Opet dolazimo na pitanje karaktera. Je li Vama s ljudima snažnoga karaktera lakše ili teže surađivati?

– U Europi se nade polažu u institucije, a ne u rukovoditelje tih institucija. EU razmišlja ovako: političari imaju svoju zadaću, a to je pomagati suradnji institucija. To je važno. Ali tko će nam dati smjernice? Tko će reći gdje se krije budućnost, gdje se otvara horizont? U srednjoj Europi ako nema jakoga lidera, ta država ne prosperira. U Zapadnoj Europi postoje strukture koje mogu zamijeniti jako političko rukovođenje – gospodarske strukture, koncentracija medija, mreže nevladinih udruga –, pa se i pored slabe vlade može se posložiti jaka vlast. Međutim ako u Hrvatskoj, Poljskoj ili Mađarskoj nema jakih lidera, nećemo biti uspješni, čak ćemo izgubiti svoju zemlju i postati strancima u svojoj domovini.

■ Hrvatska je mlada članica Europske unije i još uvijek se kod nas mnogo razgovara o vrijednostima, njihovoj zaštiti i razmjeni s ostatkom Europe. Kako vi u tom smislu gledate na Hrvatsku?

– Naš prvi predsjednik Vlade nakon političkih promjena u Mađarskoj 1990. godine rekao je: Ja sam Mađar, tj. Europljanin. To zapravo znači da se Europa ne može pronaći u Bruxellesu, Europa je u nacionalnim glavnim gradovima, poput Zagreba. To je Europa. Stoga Bruxelles nema prava ništa nametati Hrvatima. Hrvatska nacionalna svijest vrijedan je doprinos Europi. Imate fantastičnu državu. Svi dijelovi Hrvatske su fantastični, ne samo more, nego cijela država. Mislim da imate vrlo raznolik narod, susrećem drugačije karaktere Hrvata na otocima i primjerice u Osijeku. Vi znate kako ih možete povezati u istu državu, što je važan doprinos Europi. Nadalje, vi ste iznimni i strastveni borci, što je potrebno Europi. Imate i specifičan antikomunizam. I mi smo antikomunisti, i mislimo da je naš antikomunizam vrijedan doprinos Europskoj uniji. Naš se antikomunizam razvijao protiv Sovjeta, protiv međunarodnoga komunizma. Vi ste izvojevali svoju suverenost prema komunizmu koji se razlikuje od ovoga koji je bio prisutan u Mađarskoj. A vrlo vrijedno iskustvo je da komunizam može postojati i u manjim, nacionalnim okvirima, što je opasno. Mađari žele da Mađarska ostane mađarska država. I Hrvatska može biti hrvatska država. To ovisi jedino o vama.

Koordinacijski sastanak u Pečuhu

U organizaciji Hrvatske samouprave Baranjske županije 1. lipnja održan je sastanak predsjednika mjesnih hrvatskih samouprava iz Baranjske županije u Hrvatskom klubu Augusta Šenoe. Sastanak je sazvao predsjednik Hrvatske samouprave Baranjske županije Mišo Šarošac te predložio teme sastanka, među ostalim usklađivanje programa samouprava i institucija u 2021. godini. Zamolio je pri tome hrvatske mjesne samouprave u županiji Baranji da dostave planove programa za 2021. godinu s terminima koje su predvidjeli u preostalim mjesecima. Naglasio je kako je to „potrebno zbog toga da se ne preklapaju sadržaji susjednih naselja, veći županijski i državni programi.“

Na sastanku je o planovima i programima HDS-a za ovu godinu nazočne izvjestio predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan, a generalni konzul Drago Horvat je nazočne obavijestio o suradnji Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu s hrvatskim civilnim udrugama i samoupravama u regiji te predstojećim programima i projektima Generalnog konzulata.

Zastupnici iz Surdukinja i Katolja

Dio sudionika

U Baranjskoj županiji na lokalnim i narodnosnim izborima održanim listopada 2019. godine uz županijsku samoupravu utemeljene su 34 mjesne hrvatske samouprave. Županijska samouprava je sedmeročlano zastupničko tijelo, a od 34 mjesne hrvatske samouprave za mandate se natjecalo 150 kandidata, pri čemu je izabrano 116 zastupnika, od kojih su u sedam naselja izabrana peteročlana zastupnička tijela, a u 27 naselja tročlana hrvatska zastupnička tijela.

Sastanku u Hrvatskom klubu odazvali su se predstavnici jedanaest hrvatskih mjesnih samouprava (Katolj, Surdukinj, Udvar, Kukinj, Pečuh, Salanta, Vršenda, Kozar, Harkanj, Fok, Martinci).

Ivana Božanović i Petar Balaž zastupnici HS Udvara

Na sastanku se između ostaloga razgovaralo o ugovorima koji trebaju biti sklopljeni između mjesnih hrvatskih samouprava i županijske hrvatske samouprave, kako bi ista mogla od Hrvatske državne samouprave zatražiti potporu od milijun forinti, koja se županijskim samoupravama dodjeljuje za programe.

Prema saznanjima Hrvatskoga glasnika dvanaest mjesnih samouprava (Pogan, Harkanj, Salanta, Šikloš, Kozar, Udvar, Semelj, Pečuh, Birjan, Olas, Katolj i Kukinj) će iz svog proračuna uplatiti 50 000 tisuća forinti, što će Hrvatskoj samoupravi baranjske županije omogućiti vlastiti udio koji je potreban za spomenuto financiranje.

Predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan upoznao je nazočne s programima HDS-a u predstojećem razdoblju. Između ostaloga rekao je kako će se u Brlobašu 7. kolovoza prirediti Ljetni festival mladih, u Lukovišću državni malonogometni turnir, a državni vjerski kamp održat će se 10.-15. kolovoza u Santovu. Nakon toga 14.-15. kolovoza slijedi Dužijanca u Baji, a tada bi se trebao održati i Tamburaški festival u organizaciji HDS-a. Ovogodišnji CROTOUR će biti krajem kolovoza u Gradišću, Kobasijada u suorganizaciji s pečuškom Hrvatskom samoupravom 10. rujna, otkrivanje spomenika Ivanu Antunoviću u Baji 19. rujna, miCROfon 16. listopada, usavršavanje pedagoga na Pagu od 30. rujna do 3. listopada, dok će Dan Hrvata biti 20. studenoga u Budimpešti.

Potom su svi nazočni naveli planirane programe s terminima, kako bi predsjednik Hrvatske samouprave Baranjske županije Mišo Šarošac mogao izraditi kalendar hrvatskih događanja u Baranjskoj županiji. Jedno je sigurno, programa i javnih okupljanja Hrvata u Baranji bit će napretek do kraja kalendarske godine, ako to dopusti i epidemiološka situacija.

Branka Pavić Blažetin

Na kamenu spominak i u Hrvatski Šica

U šičkom nuglju Kulturnoga doma novi spomen-park u čast nacionalnoga zajedništva odnedavno stoji. Livu stran „okupira“ ugarska zastava, a na pravoj strani lebdi gizdavo hrvatski barjak. Vilmoš Bugnič, liktar Hrvatskih Šic 6. juniya, u nedilju, prilikom svetačnosti domoljublja i vjernosti se je najprlje obrnuo nazočnim s tim da smo skupadošli zbog spominjanja tragičnoga datuma trianonske sramote, ka ništ' dobroga nije donesla za ova sela. Zahvalio se je parlamentarnomu zastupniku dr. Csabi Hendeu, Vladi Ugarske i Nacionalnomu institutu za kulturu da su ponudili četiri milijun ft za sva naša junačka sela za oblikovanje spomen-mjesta. Po prodiki farnika Tamása Várhelyija „zidati se mora na čvrsti temelj“, tako je u Hrvatski Šica iz kamena oblikovan spomenik. Po riči dr. Csabe Hendea, Dan nacionalnoga zajedništva simbolizira spoj svih Ugrov unutar i van granic, svejedno kade živu po svitu. „Ali ovde živeći Hrvati vjerni su i staroj domovini, kako su to dokazali i na početku ovoga ljeta. U cijeloj Pinčenoj dolini s humanitarnimi akcijami su pomagali kot iskrena braća Hrvatom u nevolji. Vaši praoci su se sa svojom vjernošću suprotstavili sili i pobjedili trianonski pakt. I na to se spomenemo na današnji dan“, naglasio je parlamentarni zastupnik u pratnji tamburaškoga sastava i jačkarov ter jačkaric domaćega zbora Slavuj. I ovde je bila na proslavi nazočna Emilia Szedlacsek, stručna ravnateljica Nacionalnoga instituta za kulturu, ka je i položila vijenac spominjanja. Kamenu kut sa šičkim grbom i brončanom plaketom je blagoslovio dušobrižnik Tamás Várhelyi. S presenečenji puno dičje otpodne duralo je vani dokle nije došla godina, a pod krovom se je kušala i rođendanska torta. Šički mali i odrašćeni tamburaši svečuju jur drugo ljeto sviranja u novoj, prelipoj narodnoj nošnji.

Tiho

Trenutak za pjesmu

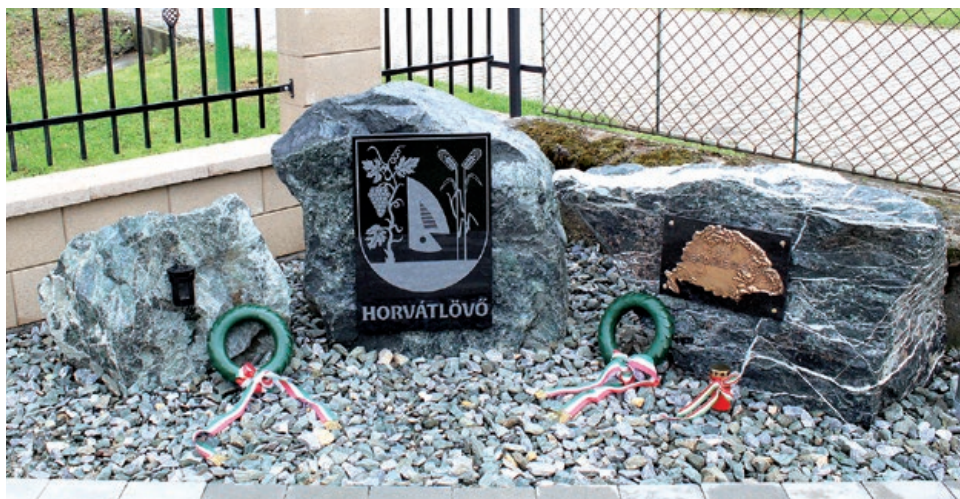
Draga j' meni (1922. I/1.)

Draga j' meni ova zemlja,
kuda j' Pinka teče.
Čuda dobra iman od nje,
ljubav me k njoj vliče.

Draga j' meni ova zemlja
Ka mi žitak brani,
Ka mi spoznat daje noga,
Ki me derži, rahni.

Draga j' meni ova zemlja,
Ar mi se no daje,
Ča mi je potribno, dobro
Na sad i na dalje.

Ivan Nemet

Iz poštovanja i zahvalnosti bižali do vjernih sel

Pred svetačnošću par minutov u Hrvatski Šica, 6. junija, u nedilju, dobižao je do spomenika maratonski trkač Gábor Juhos, a u autu su ga sprohodili prijatelj József Lendvai i devetljetni cucak Tobi. Lani je i on rizado kilometare, ali ovo ljeto mu zdravlje to nije dopustilo. Po ovoj vrućini dost mu je bilo ležati u hladu, ne onda spolom na asfaltu bižati kot njegov gospodar, ki je toga dana od jutra jurio, od Plajgora sve do Petrovoga Sela. Bižanje je duralo od petka do pondiljka iz poštovanja i zahvalnosti onim selam, ka su se za trianonskim razgraničenjem ponovo vratila u ovu državu. Trianon maraton je ovput štartao u Fertőújlaku, posjećujući sve skupa osamnaest naselj, a med njimi Koljnof, Plajgor, Hrvatske Šice, Nardu, Gornji Četar i Petrovo Selo, a završen je 7. junija u Kercaszomoru, u

Pred petrovskim spomenikom Gábor Juhos, Tobi i József Lendvai

U Hrvatski Šica nažganje sviće

naselju s titulom najhrabrijih, *Communitas Fortissima*. Ova linija, otprilike 200 km je od lanjskoga bižanja 10 procentov, jer je lani Trianon maraton 2020, oko Ugarske, krenuo uprav na stotu obljetnicu potpisivanja Trianonskoga mirovnoga ugovora. „Simbolično nažgemo na svakom mjestu sviću i pomolimo se iz poštovanja i zahvalnosti na spominak vaših praocv, ki nisu dali da se zgubu ova naselja i borili su se do zadnje moći da ponovo najzadzajdu k Ugarskoj”, rekao je športaš Gábor Juhos ki je s posebnim naglaskom govorio o Hrvati i Nimci, ki su pravi uzori ter i danas nam kažu pelde i lekcije iz vjernosti ter ljubavi, prik jednoga zakipljenoga povijesnoga razdoblja.

Tiho

Jedino Pornova ima trojezični natpis na spomeniku

U naselju Pornovi/Pornóapáti, koje je jedno od dvih nimških vjernih sel na zapadnoj Ugarskoj, spomenik najzadpriključenja se nahadja suprot crkve. Stari monument je bio i ovde obnovljen, dostao je brončanu plaketu i svečano je prikdan 3. junija, u subotu. Što ga razlikuje od ostalih spomenikov to je to da jedini je pilj koji ima trojezični natpis, hrvatski, ugarski i nimški. Tako da na spomeniku na zadnjoj strani moremo preštati na našem materinskom jeziku: „Na spominak ponovnog priključenja od Ugarske otkinutih naseljev Mala i Velika Narda, Dolnji i Gornji Četar, Magyar i Németkeresztes, Plajgor, Petrovo Selo, Hrvatske Šice i Pornóapáti. Postavio je Ugarski nacionalni savez, oktobra 1922. Vjerujem u goristajanju Ugarske! Na spominak vjernoga domoljublja praocv spomenik je postavila zajednica Željezne županije, Samouprava Pornóapáti 2003.” Tako se daje svim na znanje da 10. januara 1923. ljeta, otpodne, na ovom mjestu su, u okviru velike svetačnosti, iz Austrije službeno vraćena k Ugarskomu orsagu, naselja Ugarski i Nimški Keresteš, Pornova i Hrvatske Šice. Kako piše dr. Tibor Zsiga u knjigi „*Communitas Fidelissima*” Szentpéterfa. A magyaroszlárk határmegállapítás 1922/23”, na ovoj proslavi sudjelovala je i petroviska delegacija od šesdeset ljudi, dokle je njevo selo stalo još pod austrijskom odredbom, sve do 9. marcijuša spomenutoga ljeta. Petrovisko izaslanstvo s ugarskom zastavom je jačila ugarsku himnu ter onu legendarnu domoljubnu jačku, na ku se i dandanas znaju spomenuti stariji Petroviščani: „Kitárom reszkető karom ölelni földedet...”

Tiho

Opomena prošlosti

Prijem za HOŠIG-ove maturante na Veleposlanstvu Republike Hrvatske

U ponedjeljak, 21. lipnja na Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Mađarskoj upriličen je prijem za HOŠIG-ove maturante. Nastavljajući dugogodišnju tradiciju veleposlanik Mladen Andrić primio je maturante, ravnateljicu škole Anu Gojtan te razrednika Zorana Marijanovića. Nakon pozdravnih riječi veleposlanik Andrić je u društvu savjetnice Maje Rosenzweig Bajić svima uručio poklon knjigu „Hrvati koji su mijenjali svijet“. Susret je protekao u opuštenoj i veseloj atmosferi.

Izuzetan, pomalo i uzvišen je događaj kada veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj prima maturante budimpeštanskog Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đačkog doma. Prigodni govor, uručenje darova, prijem, nevezani razgovor i druženje u opuštenoj atmosferi. Nije to bilo drukčije ni 21. lipnja, kada je u popodnevnom satima hrvatski veleposlanik Mladen Andrić primio HOŠIG-ove maturante, njih dvadesetak, ravnateljicu škole Anu Gojtan i razrednika Zorana Marijanovića na svečani prijem. Veleposlanik Andrić čestitao je maturantima za postignute rezultate na državnoj maturi i savjetovao im da iskoriste priliku, jer su sad „najači i najpametniji“. Zahvalio se školi za kolegijalnost, koja je obilježila suradnju, u kojoj je uvijek bila osjetna „dobra klima i pozitivna vibra“. Čestitao je ravnateljici Gojtan i nastavnicima na radu i trudu za vrijeme pandemije, kao i za napore u borbi sa svakidašnjim izazovima. Ravnateljica Gojtan je u ime HOŠIG-a zahvalila veleposlaniku Andriću za zalaganje i pomoć školi u ostvarivanju ciljeva. Razrednik Marijanović se i u ime maturanata zahvalio veleposlaniku

Maturanti u društvu veleposlanika Mladena Andrića, savjetnice Maje Rosenzweig Bajić, ravnateljice Ane Gojtan i razrednika Zorana Marijanovića

Andriću na prijemu i lijepom poklonu. Potom je hrvatski veleposlanik u društvu savjetnice Maje Rosenzweig Bajić svima uručio poklon knjigu „Hrvati koji su mijenjali svijet“, našalivši se „da se nadaju kako će jednoga dana i poneko ime maturanata naći među Hrvatima, koji su mijenjali svijet“. Nakon zajedničke fotografije druženje je proteklo u opuštenoj atmosferi.

Kristina Goher

Izlet na dva kotača u Tukulju

Hrvatske samouprave Čepela, XVI. okruga i Tukulje 19. lipnja organizirale su izlet u Tukulju za ljubitelje bicikla, romobila i koturaljki. Na izletu su sudjelovali organizatori, nakon što su ostali prijavljeni prethodni dan otkazali sudjelovanje. U prijepodnevnom satima sudionici su krenuli od vodenog tornja u Čepelu i laganim tempom vozili do Tukulje. U podunavskom gradu, kod mjesne crkve dočekala ih je predsjednica mjesne Hrvatske samouprave Marta Gólya. Kako je rekla predsjednica Gólya crkva je sagrađena na ruševinama srednjovjekovne crkve Male Gospe. Građena je sve do sredine XVIII. stoljeća. Za vrijeme Drugog svjetskog rata uništen su unutarnji dio i oltarska slika. Sadašnja jednobrodna crkva sagrađena je u copf stilu, a oltarsku sliku 1954. godine naslikala je slikarica Mása Feszty. Izletnicima su se pridružili veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić i savjetnica Maja Rosenzweig Bajić. Posjet je nastavljen u zavičajnoj kući gdje je skupinu dočekala Ilona Koszik Török. Prema njezinim riječima kuća nas poziva na vremeplov, u djelić prošlosti tukuljskih stanovnika. Bijelo oličena kuća s trijemom u tri prostorije nudi bogat predmetni i dokumentarni izvor. Druženje je nastavljeno u vinariji Gábora Töröka.

Kristina Goher

Posjet zavičajnoj kući

Kemljanska kapela sv. Florijana u novom ruhu

„Linikova Marija poslušni sve naše molitve i prošnje...”

Kemljanac Franci Nemet Kišov ljeta dugo nije znao, zašto su njegovi rođjaci na kipici, kade je bila nek snameta kapela sv. Florijana na pragu sela, ali predlani svismo i odlučno je pozvao na djelovanje Društvo prijatelja kapele, čiji kotrigi se za to boru da ova mala kapelica konačno dostane svoju funkciju u kemljanskom crikvenom žitku. Oni su bili ti, ki su lanjsko ljeto u ovu dob izglasili veliku pomoćnu akciju s levandami i skupili od ljudi pomoć za obnovenje crikvice.

Franci Nemet Kišov pri vrati kapele

Četiri put već pinez je skupadošlo nego što su na to organizatori računali i ovako se je moglo akuravno začeti veliko djelo, vanjska i nutarnja obnova s dobrovoljniki, privatniki, ognjogasci, mjesnimi majstori uz organizaciju zapovidnika Dobrovoljnoga ognjogasnoga društva, Lasloa Krankovića. Velika kemljanska složnost je napravila čudo, a cijeli proces renoviranja je predstavljen na izložbi 25. junija, u petak uvečer, pod vedrim nebom, polag kapele u novom ruhu. Latice od ružić su bile posipane na brižiću, kade su se negda zdavno u zimsko vrime još sankala dica. Hrvatska i ugarska

Mašu zahvalnicu su služili kanonik, prof. dr. Jive Šmatović i farnik Zoltán Both

zastava nerazlučljivo su se družile mašuci s krova, a prik štigov peljani smo u strašno lipo obnovljenu majucku kapelu sv. Florijana. Na oltaru štatua sveca i mučenika, a nad sv. Florijanom Linikova Marija pozove vjernike na molitvu. Slika od velike vridnosti je dar Eve Linikove, a na lijevoj i pravoj strani skroz na stijeni visu sveti kipi koje su rado simo dali ne samo Kemljanci. Od oltara na livo je postavljena, za nas toliko draga Celjanska Madona, ka je prez sumlje dokaz kako su se i odvud ganuli preci piše u štajersko hodočasno mjesto Celje/Mariazell. Ognjogasna uniforma i svetačna narodna nošnja kemljanska, uz levandu su bili najlipši motivi na ovom svečevanju. Za starost ovoga zidanoga kinča sve donidob nisu znali ni sami domaćini, dokle nisu najpr zašli kipici od zvona, kade piše da je kapela gradjena od ognjobrancov 1949. ljeta, a zvon joj je darovala američanska familija, rodnom iz Hrvatske Kemlje, po imenu Marija Pavlinec, rođena Janković. Blagoslov kapele i trojezičnu svetu mašu je došao iz Jure s vjerniki skupa svečevati kanonik,

Pun šator vjernikov još i iz Staroga Grada i Jure

prof. dr. Jive Šmatović uz koncelebraciju mošonskoga pomoćnoga farnika Zoltána Botha. U svetoj prodiki jurski kanonik se je spomenuo na sveca i mučenika, gdo je na isti način bio ubijen u Gornjoj Austriji, kot biskup sv. Kvirin u Sambotelu, tj. s mlinskim kamenom okol guta, hićen u rijeku. Na kraju svete maše je izrečena hvala i Bogu plati brojnim podupiračem, pomagačem, društvam i grupam, a Žužana Štipković i Lizi Štipković-Iván mogle su prikzeti buket kitic za trud i brigu oko kapele, ku su si najerbali od Lizine matere. Najveća želja Kemljancev je to da u ovoj maloj kapeli odsad budu ne samo jednoč u ljetu održane svete maše, nego da postane vabljivo mjesto za pri-sege, večernice, a i za shodišća. A zvana toga da Linikova Marija poslušne sve prošnje i molitve svim tim, ki pod nje obrambu bižu...

Tiho

Iz Martinaca u Drvljance je i ove godine pješice došlo tridesetak hodočanika došlo

Na blagdan Presvetog Srca Isusova u Drvljancima je organizirano XIV. Državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj. Vjernici iz Martinaca su i ove godine pješice nasipom došli do Drvljanaca u molitvi. Zastali su kod

četnaest improviziranih postaja križnoga puta i molili križni put. Nosili su križ i crkvene zastave. Prethodno je služena sveta misa u martinačkoj crkvi, a onda se shodno tradiciji tridesetak vjernika uputilo pješice prema Drvljancima kako bi nazočili svetoj misi i proštenju. Molili su krunicu i pjevali na hrvatskom jeziku, a putem je po potrebi svećenik Augustin Darnai ispovijedao hodočasnike.

Branka Pavić Blažetin

ZABORAVLJENA JELA PODRAVINE – PRVI DUGOMETRAŽNI TURISTIČKI FILM O STARINSKIM JELIMA I RECEPTIMA PODRAVINE

Podravina i Prigorje prava su paleta okusa i mirisa tradicije. Upravo s ciljem čuvanja od zaborava tradicionalnih jela Podravina snimljen je prvi dugometražni turistički film o starinskim jelima i receptima Podravine.

Film „Zaboravljena jela Podravine“ realiziran je u produkciji koprivničke tvrtke Creative Factory i Turističke zajednice Koprivničko-križevačke županije. Cilj ovog dugometražnog turističkog filma je oživjeti starinska jela i recepte podravskog kraja kakva su se radila nekada. Autor projekta i redatelj je novinar, producent i gastro putopisac Miroslav Mirković, a fotografiju, montažu i produkciju potpisuje koprivnički filmaš Stjepan Dolenc.

U projektu su sudjelovale brojne općine: Molve, Novigrad Podravski, Koprivnički Bregi, Koprivnički Ivanec, Đelekovec, Legrad, Peteranec, Kloštar Podravski, Ferdinandovac, Podravske Sesvete te Turistička zajednica područja „Dravski Peski“, Turistička zajednica grada Koprivnice i Turistička zajednica Grada Đurđevca. Uz podravske općine i turističke zajednice u filmu su sudjelovale i mnogobrojne udruge žena.

Osim ovog projekta na ljetu se planira produkcija novog filma „Zaboravljena jela Prigorja“ gdje će se prikazati najpoznatija jela i specijaliteta prigorskoga kraja.

U nastavku se nalazi link na kojem možete pogledati film.

<https://www.facebook.com/573888169427739/videos/180363710638472>

Mala stranica

Opraštanja u pečuškom vrtiću Miroslava Krležę

Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom Miroslava Krležę u Pečuhu je velika odgojno-obrazovna institucija, ja je volim nazivati „katedralom hrvatskog školstva u Mađarskoj”, s petstotinjak polaznika. U vrtiću djeluju četiri odgojne skupine s ukupno preko sto mališana, od kojih njih 27 od jeseni započinje prvi razred. Velika većina mališana svoje školovanje započinje u istom dvorištu i istoj instituciji, osnovnoj školi Miroslava Krležę, rekla mi je voditeljica vrtića Anka Polić Bunjevac. Ovih su tjedana grupe Tulipani (osam polaznika polazi u prvi razred od jeseni), Leptiri, Bubamare i Visibabe imale svečana opraštanja, na kojima su pokazali sve naučeno tijekom godine, a oni najstariji se posebnim dijelom programa oprostili od vrtića i svojih teta. Ja sam 27. svibnja pogledala oprošajnu svečanost grupe Leptiri s njihovim tetama Janjom Simo Bošnjak, Zlatom Štric Soltész i

Opraštaju se Leptiri

Fotografija za uspomenu: budući prvašići i djelatnici vrtića

Bertom Bende Fenyősi. Dan prije su se opraštali Tulipani, 2. lipnja Visibabe, a 10. lipnja pak Bubamare. Četrnaest Leptira od jeseni ide u prvi razred, od čega njih 12 započinju školovanje u hrvatskoj školi Miroslava Krležę. U mađarsku školu odlaze Áron Kegyes – Lukács i Nolen Lusz, dok će prvi razred Hrvatske škole Miroslava Krležę od jeseni pohađati Milán Antalovics, Zlatán Ádám, Olivia Getta Ács, Mária Hanna Benovics, Damir Emberovics, Míra Horváth, Jenő Milán Kovács, Deján Orlovics, Dusán Orovicza, Mirela Priol, Kata Rákosi i Milán Zsifkó.

Od Visibaba svi su se upisali u 1. razred Hrvatske škole Miroslava Krležę: Bálint Áron, Ármin Presir, Zoltán Ádámcsok, Nimród Ócs i Veszna Johanna.

Iz grupe Tulipani njih osmero od jeseni započinju 1. razred. Melani Zsifkovics ide u mađarsku školu, dok njih sedmero započinje školovanje u hrvatskoj školi. To su Emma Roczkó, Alexandra Vilyevác, Bálint Barta, Mia Gyulai, Káson Ráthonyi, Anna Czrnkovics i Dominik Jandó. Iz grupe Bubamare tek jedna djevojčica ide u 1. r. To je Írisz Rác, koja će od jeseni biti učenica škole Miroslava Krležę.

Branka Pavić Blažetin

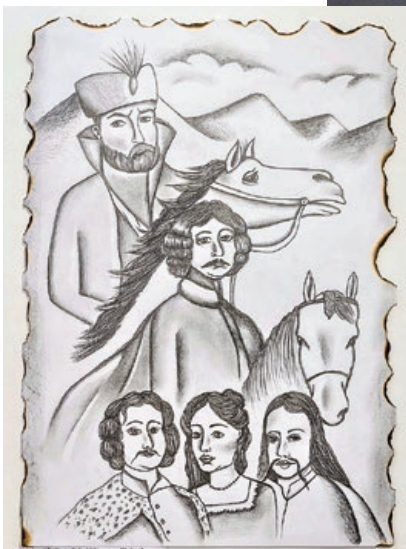
Izložba u čast Nikole Zrinskog

Hrvatska osnova škola u Keresturu nazvana je po Nikoli Zrinskom, stoga se tijekom školske godine u toj ustanovi više puta održavaju programi u njegovu spomen. Krajem 2020./21. školske godine u keresturskoj školi priređena je izložba likovnih ostvarenje učenice 8. razreda Nóre Rákos o Nikoli Zrinskom, koja je izradila petnaestak slika povodom njegove 400. godišnjice rođenja. Jedna od tih slika krasi i Muzej Međimurja u Čakovcu. Njezin trud Udruga Zrinskih kadeta nagradila je stipendijom, koju je na izložbi uručila predsjednica Udruge, ujedno i ravnateljica škole Anica Kovač.

Nóra Rákos tek je navršila četrnaest godina, no njezina su likovna ostvarenja već na razini odraslih amaterskih slikara. Nórinu su nadarenost prepoznali i u keresturskoj školi, gdje je imala više izložbi, a svoja je djela predstavila i u rodnom Fičehazu. Ovaj put ju je ravnateljica keresturske škole Anica Kovač zamolila da izradi nekoliko kopija originalnih likovnih ostvarenja o Nikoli Zrinskom. Ona je uspjela izraditi petnaestak likovnih ostvarenja različitim tehnikom, akvarelom, akrilom i grafitom, koja su izložena u predvorju škole, a jedno od njih dospjelo je u Muzej Međimurja. Na otvorenju izložbe učiteljica Mária Balogh Sánta govorila je o mladodjamaterskojslikarici i njezinim djelima. Četrnaestogodišnja Nóra počela je crtati u osnovnoj školi, a ljubav prema slikanju rodila se sama od sebe. Razne tehnike slikanja učila je u Kaniži od učiteljice likovne umjetnosti Renáte Máté. Od nje je naučila akrilnu i akvarelnu tehniku i rad s plastelinom. Nóra Rákos ima dvije ljubavi, slikanje i povijest, a ovaj put slikanjem povijesnog lika uspjela ih je spojiti. Od jeseni će započeti školovanje u jednoj kaniškoj gimnaziji, želi postati učiteljica likovne umjetnosti i povijesti. Nóra mnogo vremena provodi u svojoj maloj slikarskoj radionici, a najviše voli slikati portrete: u sli-

Nóra Rákos s grafikama o Nikoli Zrinskom

Slika je izložena u Muzeju Međimurja

Akvareli o Nikoli Zrinskom

Nóra s roditeljima pred izloženim djelima

kanje unosi svoje viđenje, pomoću kista oživljava lica. Nórinu su radovi vrednovani na raznim natjecanjima, a jedan od važnijih jest Međunarodni natjecaj „Zeleno i plavo putovanje” Iserlohn 2018, na kojem je od petsto sudionika iz raznih zemalja uvrštena među dobitnike četvrte nagrade, te je više puta nagrađivana i na natjecanju likovnih ostvarenja Croatijade. Izložbu su tamburaškom glazbom obogatili njezini vršnjaci, a nakon programa učenici škole upisali su mnoštvo pohvala u knjigu sjećanja. Beta

Potpisan ugovor o suradnji županijskih hrvatskih samouprava

Izaslanstvo Hrvatske samouprave Baranjske županije u posjetu Bačkoj

Predstavnici Hrvatske samouprave Baranjske županije na čelu s predsjednikom Mišom Šarošcem 22. lipnja boravili su u posjetu Bačko-kiškunskoj županiji. Tom prigodom u Santovačkoj hrvatskoj školi primio ih je ravnatelj i predsjednik Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije Joso Šibalin. Nakon razmjene iskustava i uzajamnog upoznavanja aktivnosti županijskih hrvatskih samouprava dviju susjednih županija potpisan je i ugovor o suradnji. Ugovorom je predviđena suradnja u području organiziranja zajedničkih programa, razmjene iskustava, te organiziranja predavanja i

Potpisan je sporazum o suradnji

Zastupnici Hrvatske samouprave Baranjske županije s ravnateljem santovačke škole Josom Šibalinom

priredbi. Osim toga dogovoreni su i redoviti susreti te konzultacije u vezi s očuvanjem materinskoga jezika, njegovanjem kulture i jačanja identiteta te suradnjom s mjesnim hrvatskim samoupravama. Nakon razgledavanja santovačke škole gosti iz Baranjske županije krenuli su put Baje. Tamo su posjetili Kulturni centar bačkih Hrvata, ustanovu u vlasništvu Hrvatske državne samouprave, gdje ih je primio ravnatelj Mladen Filaković.

Stipan Balatinac

Održana oproštajna svečanost Santovačkog hrvatskog vrtića

Dana 27. svibnja održana je oproštajna svečanost Santovačkog hrvatskog vrtića. Nakon pozdravnih riječi ravnatelja ustanove Jose Šibalina, u okviru male dvojezične svečanosti u nazočnosti roditelja, baka i djedova, od vrtića se oprostilo 16 vrtićara velike grupe. Nakon što su izveli dvije koreografije dječjih igara i pjesama od njih su se prigodnim stihovima oprostili polaznici srednje grupe koji su im već tradicionalno za popudbinu predali svečane torbice. Uslijedili su prigodni stihovi vrtićara velike grupe na hrvatskom i mađarskom jeziku te zajednička oproštajna pjesma. Uz oproštajne riječi odgojiteljica Anica Filaković i njezina pomoćnica Anita Gulyas Kernja uručile su im prigodni dar, spomenicu o uspješnom završetku vrtića i vjetrenjaču od papira, poželivši im uspješan početak škole. Svi polaznici velike grupe od jeseni će započeti školovanje u Santovačkoj hrvatskoj školi. Na kraju su vrtićari velike grupe rado pozirali za Hrvatski glasnik.

Stipan Balatinac

Europsko nogometno prvenstvo 2021.

Europsko nogometno prvenstvo 2021. održava se od 11. lipnja do 11. srpnja u 11 država. Prvenstvo traje ravno mjesec dana, a finalna utakmica će se igrati 11. srpnja na Wembleyu u Londonu. Hrvatska reprezentacija je svrstana u skupinu D, u kojoj je igrala protiv Engleske, Češke i Škotske.

Dvije reprezentacije s najviše bodova u skupini automatski prolaze u knock-out fazu turnira, kojima će se pridružiti i četiri najbolje trećeplasirane momčadi. Ukoliko dvije reprezentacije u istoj skupini ostvare isti broj bodova, prednost ima pobjednik međusobnog susreta. Ako je njihov sraz završio neriješeno, odlučuje gol razlika. U grupnoj fazi reprezentacije međusobno igraju po jednu utakmicu. Hrvatske reprezentacije je: 13. lipnja protiv Engleske, na Wembleyu izgubila 1:0, 18. lipnja u Hampden Parku u Glasgowu protiv Češke odigrala neriješeno 1:1, a 22. lipnja također u Hampden Parku svladala Škotsku 3:1. U osmini finala Hrvatska je nakon 3:3 u regularnom vremenu i produžetaka poražena od Španjolske rezultatom 5:3.

XIII. Hrvatski državni malonogometni kup

U okviru kulturnih i sportskih aktivnosti Odbora za mladež i sport Hrvatska državna samouprava u suradnji s Hrvatskim kulturnim i sportskim centrom Josip Gujaš Džuretin u subotu, 7. kolovoza 2021. godine u Lukovišću priređuje Hrvatski državni malonogometni kup. Predsjednici hrvatskih županijskih samouprava i predsjednik budimpeštanske samouprave pozivaju se da najkasnije do 16. srpnja 2021. godine dostave prijave (prijavne listiće) za rečeni sportski susret, što mogu učiniti i elektroničkom poštom (adresa: hds@horvatok.hu).

Predlažemo da ukupan broj igrača pojedinih momčadi ne bude veći od 10, jer se igra na malom terenu, u sustavu 5 igrača+1 vratar. Dob igrača je neograničena, maksimalan broj pratitelja je 5. Utakmice traju po 20 minuta.

Na kupu sudjelovati po jedna momčad iz svake županije (kvalifikacija po odluci područnih samouprava do roka prijave).

Hrvatska državna samouprava snosi troškove obroka i putne troškove (mikrobus). Igrači trebaju biti članovi hrvatske zajednice koji govore hrvatski.

Organizator natjecanja ne snosi odgovornost za eventualne ozljede i nesretne slučajeve igrača za vrijeme utakmica, trajanja kupa i putovanja.

BAJA

Iako u skromnijem obliku, ali već po tradiciji druge subote u srpnju, dakle 10. srpnja, održat će se tradicionalna fišijada. Kao i prošle godine tradicionalna Bajska fišijada umjesto velike fešte na glavnom trgu i u okolnim ulicama zbog protuepidemijskih mjera održat će se na raznim gradskim lokacijama, s najviše 500 sudionika. Uz gastronomski doživljaj sudionike će zabavljati razni orkestri i DJ-i. Priredbe će se održati na sljedećim gradskim lokacijama: Józsefváros, Újváros, Alvé, Szentistván, Belváros i Petőfi sziget. Sukladno važećim protuepidemijskim mjerama za sudjelovanje nisu potrebne iskaznice o cijepljenju. Organizatori u skladu s aktualnim protuepidemijskim mjerama pridržavaju pravo promjene programa.

Sastanak nakon 60 godina

Kako nas je obavijestio Pavo Kovačević, priprema se sastanak generacije učenika koji su prije 60. godina završili martinačku osnovnu školu. Sastanak će se održati 20. kolovoza u Martincima u tamošnjoj školi. Ovdje je priložena i fotografija učenika koji su 1961. godine završili martinačku školu, a organizatori mole sve one koji poznaju osobe na fotografiji da ih obavijeste o sastanku te one koji sebe prepoznaju na fotografiji da se jave i tako pomognu u organizaciji sastanka. Kontakt:

Kovácsévcics Pál

Drávafok, Kossuth Lajos utca 11. • Tel.: 06 30 234 3157

email: fakopanacs1946@gmail.com

FIČEHAZ

Samouprava Fičehaza i Knjižnica Fičehaza od 12. do 16. srpnja organizira radionice za djecu, u sklopu kojih će se pripadnici mlađih naraštaja moći zabavljati ukrašavanjem medenjaka, sudjelovati u šaljivom kvizu, igrati nogomet i ići na kupanje na bazenu. Dječjim radionicama mjesna samouprava želi pomoći obiteljima tijekom ljetnog raspusta.